

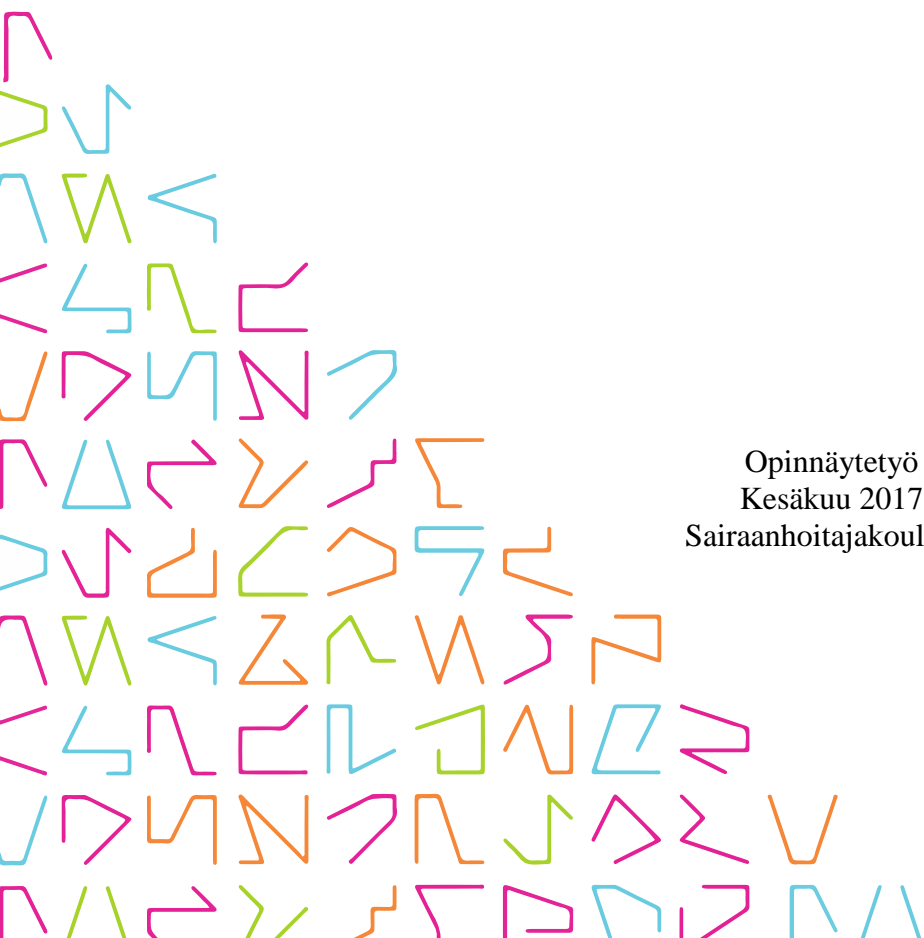

TAMPEREEN
AMMATTIKORKEAKOULU

MUSIIKIN KÄYTTÖ ALLE KOULUIKÄISEN LAPSEN HOITOTYÖSSÄ -oppimateriaali perusteisiin

Pirkka Määttä

Opinnäytetyö
Kesäkuu 2017
Sairaanhoitajakoulutus

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitajakoulutus

PIRKKA MÄÄTTÄ:

Musiikin käyttö alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä - oppimateriaali perusteisiin

Opinnäytetyö 31 sivua, joista liitteitä 9 sivua
Kesäkuu 2017

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda Tampereen ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijoille lyhyt oppimateriaali musiikin käytön mahdollisuuksista alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä. Opinnäytetyö tehtiin painottuen tuotokseen. Tuotoksesta syntyi PowerPoint-esitys, jonka tarkoituksena on edesauttaa tulevien sairaanhoitajien tietoisuutta musiikin käytön mahdollisuuksista ja merkityksestä osana lasten ja nuorten hoitotyötä. Työn tavoitteena oli lisätä hoitajien mielenkiintoa ottaa musiikki mukaan päivittäiseen hoitotyöhön ja tuoda erilaisia välineitä sen toteuttamiseen. Tavoitteena oli, että sairaanhoitajaopiskelijoilla heräisi mielenkiinto musiikin mahdollisuuksiin hoitotyössä huolimatta omista lähtökohdista musikaalisuuteen tai musiikintuntemukseen. Opinnäytetyön tavoitteena oli myös rohkaista sairaanhoitajaopiskelijoita tuomaan mukaan lasten hoitotyöhön omia henkilökohtaisia vahvuuksiaan, jotka tukevat potilaaseen ja perheeseen luotavaa luottamussuhdetta. Opinnäytetyön työelämäyhteytenä toimi Tampereen ammattikorkeakoulu.

Musiikki voi tuoda hoidettavalle turvaa pelottavassa tilanteessa. Se voi edesauttaa hoitajan ja lapsen tai nuoren välisen suhteen syntymistä. Musiikki voi lievittää pelkotiloja tai auttaa unohtamaan oman tilanteensa. Musiikki voi antaa sanoja silloin kun niitä ei ole. Musiikki voi lisäksi auttaa potilasta, omaisia, tai myös hoitajaa rentoutumaan. Opinnäytetyössä käsitellään erilaisia tapoja käyttää musiikkia, kuten hoitajan ja potilaan yhteinen musiikin tuottaminen, musiikin kuuntelu sekä musiikista puhuminen. Lasta hoidettaessa hoidetaan aina myös koko perhettä ja perheen lähtökohdat musiikkiin on myös huomioitava.

Kehittämisehdotuksena esitetään yhteistyötä musiikkipedagogien kanssa, jotta sairaanhoitajaopiskelijoiden ymmärrys ja taito ottaa musiikki monipuoliseksi osaksi lasten ja nuorten kanssa tehtävää hoitotyötä kasvaisi. Oppimista voisi tukea esimerkiksi itseopiskelumateriaalin kautta, mikä olisi saatavilla internetistä kaikille. Yhtenä esimerkkinä hoitajille tehty oma Spotify-soittolista tai cd-kokoelma, mistä saisi kätevästi etsittyä erilaista musiikkia eri tilanteisiin. Jatkossa tuotoksen pohjalta voitaisiin miettiä myös muita hoitoa tukevia, varsinaisen kliinisen hoitotyön ulkopuolelta tuotavia elementtejä.

Asiasanat: musiikki, hoitotyö, lapset, opetusmateriaali

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Nursing and Health Care

PIRKKA MÄÄTTÄ:

Use of Music in Under School-age Children´s Nursing – Basic Learning Material

Bachelor´s thesis 31 pages, appendices 9 pages
June 2017

The purpose of this study was to produce a short learning material about opportunities of utilizing music in under school-age children´s nursing. The material was made for nursing students of Tampere University of Applied Sciences. The study was functional in nature, the product being a PowerPoint presentation. The goal of this study was to increase nurses interest to take music into everyday nursing and bring different means to implement it. The goal was that nursing students would be encouraged to use the opportunities of music, despite of their own basis of musicality or music knowledge. The goal of the study was also to encourage nursing students to bring their own personal strenghts into children´s nursing, that support the relationship of trust created to patient and his family.

Music can create feeling of security to a patient in scary situation. It can contribute to build a relationship between a nurse and child or youngster. Music can relieve fears and help to forget the current situation. Music can bring words to a situation where they are hard to find. Music can also help the patient, relatives or nurse to relax. This study considers different ways of using music, such as producing music together with nurse and patient, listening to music, and talking about music. When nursing a child, you also nurse the whole family, and their basis for music has to be noticed as well.

To develop this study, it is presented to have cooperation with music teachers, so nursing students understandment and ability to take music as a versatile tool into children´s nursing would increase. Learning could be supported with self-study material, which would be available for everyone in internet. As an example, a Spotify playlist or a CD collection, where it would be easy to find different kinds of music for different situations. In the future there could also be thought some other care-friendly methods that come outside of the concept of clinical nursing.

Key words: music, nursing, children, learning material

SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	5
2. TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE	7
3. TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	8
4 ALLE KOULUIKÄISEN LAPSEN HOITOTYÖ	9
4.1 Lasten hoitotyön erityispiireet.....	9
4.2 Perhe osana lasten hoitotyötä.....	10
5 MUSIIKIN KÄYTTÖ HOITOTYÖSSÄ	12
5.1 Musiikki ja sen vaikutukset.....	12
5.2 Musiikin tuottaminen.....	13
5.2 Musiikin kuunteleminen	14
6 MENETELMÄLLINEN LÄHTÖKOHTA	16
6.1 Tuotokseen painottuva opinnäytetyö	16
6.2 PowerPoint-esitys tuotoksena	17
6.3. PowerPoint-esitys oppimateriaalina	17
7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	19
7.1 Eettisyys ja luotettavuus	19
7.2 Johtopäätökset ja kehittämissuhteet.....	19
7.3 Pohdinta	20
7.4 Opinnäytetyöprosessi	21
LÄHTEET	22
LIITTEET.....	23
Liite 1. Käytetyt hakusanat ja –lausekkeet lähdemateriaalin etsimisessä.....	23
Liite 2. PowerPoint-esitys: Musiikin merkitys alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä - oppimateriaali perusteisiin.....	24

1. JOHDANTO

Lapsen ja nuorten hoitotyölle ominainen piirre on lapsen kohtaaminen yksilönä, ensisijaisesti lapsena, omana itsenään, joka toimii ja käyttäytyy kokonaisvaltaisesti. Hoitotyön tarkoituksena on edistää lapsen hyvinvointia ja hyvää terveyttä, ja hoitamisessa on paljon luontaisen hoitamisen elementtejä. Perheen vaikutus lapsen hoitoon on olennainen osa, lapsen koti ja perhe on läsnä sairaalahoidossakin. Lapsen kasvu- ja kehitysprosessia tuetaan tarpeen mukaan hoitotyönkin aikana. (Muurinen & Surakka 2001, 13.)

Musiikin vaikutukset ihmisessä ovat tutkitusti moninaiset. Itselleen mieluisan musiikin kuuntelulla on huomattu useita tervehdyttäviä vaikutuksia, kuten aivojen kuntoutuksessa, mielialan nostamisessa ja kivun lievityksessä. Musiikki voi alentaa stressitasoa, rentouttaa ja vähentää ahdistusta. Musiikki auttaa säätämään tunteita ja vähentää vaivautuneisuutta ventovieraiden kesken. Yhteinen soittaminen ja laulamminen jo pienilläkin lapsilla edistävät luottamuksen ja turvallisuuden tunteiden lisääntymistä. (Eläkeliitto 2016; Laitinen, Lillandt, Kurki & Numminen 2011.) Aivotutkimuksissa on huomattu, että miellyttävää musiikkia kuunnellessa aktivoituu aivojen tärkeitä tunnesäätelyn osia, kuten manteliumake, hippokampus, insula ja hypotalamus. Nämä taas säätävät fysiologista tilaamme ja voivat edesauttaa positiivisia toimintoja kehossamme. Musiikin kuuntelun tuottamat vaikutukset, ovat yhtä selkeitä kuin miedolla lääkityksellä saatu tulos. Musiikki tarjoaa myös keinon käsitellä ja säädellä tunteita. (Lilja-Viherlampi 2011, 40–42.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on luoda oppimateriaaliksi PowerPoint-esitys, jossa tuodaan esille musiikin käyttöä ja sen hyötyjä alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä. Opinnäytetyö perustelee musiikin hyötyjä lapsen hoitotyössä ja tuo esille erilaisia tapoja ja tilanteita joissa musiikkia voisi hyödyntää. Opinnäytetyö on lapsilähtöinen, tehty hoitajan näkökulmasta ja perustuu tuotokseen.

Opinnäytetyön työelämäyhteytenä on Tampereen ammattikorkeakoulu. Ohjaava opettaja oli kiinnostunut musiikin ja lasten hoitotyön yhdistämisestä, sillä aiheesta ei lasten hoitotyön opinnäytetöitä ole tehty. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa oppimateriaali, jota voidaan hyödyntää jatkossakin Tampereen ammattikorkeakoulussa.

Aiheen valinta perustuu musikaaliseen taustaani, koulutuspolkuuni, sekä ajatukseen tehdä tuotokseen painottuva opinnäytetyö. Työ on rajattu alle kouluikäisten lasten hoitotyöhön.

2. TARKOITUS, TEHTÄVÄT JA TAVOITE

Opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä Tampereen ammattikorkeakoulun lasten ja nuorten hoitotyön opintoihin oppimateriaali musiikin käytön hyödyistä, sen käytön eri keinoista, sekä hoitajan oman musiikillisen osaamisen edistämisestä alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä.

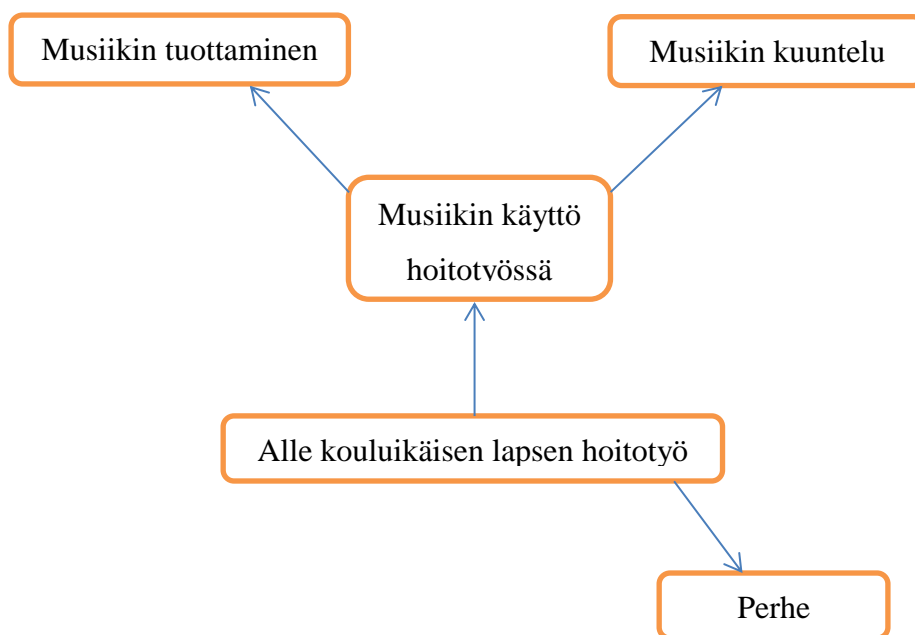
Opinnäytetyön tehtävät ovat:

1. Millaista hyötyä musiikin käytöllä on lasten hoitotyössä?
2. Miten musiikkia tulisi käyttää alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä?
3. Miten hoitaja voi edistää omaa musiikillista osaamistaan lasten hoitotyössä?

Opinnäytetyön tavoitteena on tuotoksen avulla tuoda tietoisuutta musiikin hyödyistä hoitotyössä ja edistää osaamista opetella hyödyntämään musiikkia yhtenä työvälineenä lasten ja nuorten hoitotyössä.

3. TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyössä käsitellään yleisesti alle kouluikäisen lapsen hoitotyötä ja musiikin käyttöä sitä tukemassa, niin musiikin tuottamisen kuin kuuntelun keinoin. Työssä selvitetään, miten musiikin käytöstä on hyötyä hoitoprosessissa ja miten hoitaja voi musiikkia käyttää; musiikin todistetut hyödyt niin hoitaja-potilassuhteen luomisessa, kuin hoitotyön aikana tapahtuvissa eri tunne- ja kiputiloissa, kuin myös paranemisprosessissa. Lasten hoitotyöstä puhuttaessa perhe näyttelee aina isoa roolia, ja myös perhettä voidaan ohjata hyödyntämään musiikin eri keinoja lapsen hoitoprosessin aikana.

KUVIO 1. Opinnäytetyön keskeiset käsitteet

4 ALLE KOULUIKÄISEN LAPSEN HOITOTYÖ

4.1 Lasten hoitotyön erityispiireet

Yhtenä tapana kuvata lasten ja nuorten hoitotyötä sairaalassa käytetään sanaa prosessi. Prosessi alkaa lapsen sairastuttua niin, että hän tulee terveydenhuollon asiakkaaksi. Prosessiajattelussa prosessi alkaa hoidon tarpeen määrittelystä, etenee suunnitteluun ja toteutukseen ja arviointiin. Hoitotarpeen määrittelyssä pyritään selvittämään lapsen ja perheen tarpeet ja ongelmat, ja miten niihin voidaan vaikuttaa hoitotyön avulla. Tietoa tilanteesta kerätään tutustumalla potilaspapereihin, haastattelemalla lasta ja vanhempia sekä tutkimalla, havainnoimalla ja tarkkailemalla. Tarvittaessa suoritetaan konsultaatioita aiempiin hoitotahoihin kuten neuvolaan. Erilaiset mittaukset suoritetaan tulopäivänä ja tarvittaessa myös myöhemmin. Kun tarvittavat tiedot on saatu, ne analysoidaan ja niiden avulla määritellään hoitotyön tarve ja laaditaan hoitotyön suunnitelma. Hoitotyön suunnitelmassa suunnitellaan hoitotyön järjestys. Käytännössä montaa asiaa hoidetaan yhtä aikaa. Hoitotyön suunnitelmassa asetetaan tavoitteita, joita kohti edetään. Hoidon toteutus on varsinaista hoitotyötä. Hoitotyö on sekä olemista että tekemistä, konkreettista ja abstraktia. Välittämisen osoittaminen on hoitotyössä prosessin kannalta erittäin tärkeää. Prosessin viimeiseksi kuvattu toiminto on arviointi. Sillä tarkoitetaan hoidon saavutettuja tuloksia asetettuihin tavoitteisiin. Hoitotyötä arvioidaan koko hoitoprosessin ajan ja hoitajakson päätyttyä tehdään kokonaisarvio, joka on hyvä käydä läpi koko hoitavan tiimin kesken sekä lapsen ja perheen kanssa. (Muurinen & Surakka 2001, 89–94.)

Lapsen hoitotyön tärkeimpiä periaatteita ovat *yksilöllisyys*: lapsen ja hänen perheensä kunnioitus. Lasta pidetään yksilönä, jonka toiveita ja tarpeita kuunnellaan ja ne otetaan huomioon hoitotyössä. *Turvallisuus*: Lapsen fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset vaaratekijät hoitotyössä huomioidaan. Fyysinen turvallisuus tarkoittaa hoitoympäristön, hoitamisen ja vastuukysymysten määrittelemisen. Tärkeitä ovat myös yhtenäiset hoitoperiaatteet, kirjalliset suunnitelmat, riittävä henkilöstö ja ammattitaidon kehittäminen. Psykkinen turvallisuus syntyy luottamuksellisesta hoitosuhteesta. Sosiaalista turvallisuutta tuovat taas selkeät rajat, joita ylläpidetään myös lapsen sairastuessa. Myös sairaalan ulkopuoliseen elämään kannustetaan pitämään yhteyttä. *Omatoimisuus*: lasta ohjataan ottamaan vastuuta ja osallisuutta omaa hoitoansa koskevista asioista omien voima-

varojensa mukaan. *Hoidon jatkuvuuden* tärkeimmät osat on tiedonkulun katkeamattomuus sekä tiivis yhteistyö eri hoitavien tahojen ja perheen kanssa. *Kasvun ja kehityksen tukeminen* vaatii lapsen kasvun ja kehityksen tunnistamista. Hoitotyön lisäksi on tärkeää tukea lapsen terveitä osa-alueita. (Ivanoff ym.2001, 13)

Lapsen eri terveydenhoitopalveluita ovat neuvolat, sairaanhoitajan-, terveydenhoitajan- tai lääkärin vastaanotto joko päivystyksessä tai ajanvarauksella, puhelinneuvonta, ensihoito, sairaaloissa lastenlääkärin erikoislääkäripalvelut, lastenosastot tai kotihoito. Myös ns. kolmas sektori järjestää sosiaali- ja terveystalouden palveluita perheille, esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliitto. (Ivanoff, Kitinoja, Rahko, Risku & Vuori 2001, 43-49.)

Tilastojen mukaan suomalaislapsista kaikki sairastavat infektioitauteja. Allergioita potee yli 10 prosenttia lapsia, on toiminnallisia vaivoja kuten päänsärkyä tai ummetusta. Näistä useimpiin ei tarvita sairaalahoitoa. Suurin osa lasten tapaturmista on pieniä kolhuja, haavoja ja luunmurtumia, mutta tapaturmat ovat myös vauvaiän jälkeen yleisin lasten kuolinsyy. (Hyttinen 2015.) Sairaalaan tutkimuksiin tai hoitoon mennään yleisimmin lääkärin läheteellä tai äkillisesti ensihoidon kautta (Muurinen & Surakka 2001 80-82).

Alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä sairaanhoitajan toiminta on terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämistä ja edistämistä. Sairaanhoitajan on pystyttävä tunnistamaan ja enakoimaan terveysuhkia ja – ongelmia. Sairaanhoitaja toimii lapsen ja perheen tukena ja hänen tehtävänä on ohjata lasta ja perhettä ottamaan vastuuta omasta terveydestä sekä voimavarojen ja toimintakyvyn ylläpitämisestä ja edistämisestä. Sairaanhoitajan tehtävänä on toimia hoitotyön asiantuntijana. (Opetusministeriö 2016, 64.)

4.2 Perhe osana lasten hoitotyötä

Perheen määritelmä on muuttunut viime vuosina. Yleisin jako perhemuodoissa on kuitenkin ydinperhe, suurperhe, uusperhe ja yhden huoltajan perhe. Huoltajuus voi perustua biologiseen vanhemmuuteen, adoptioon tai hedelmöitykseen. Näihin perhetyyppisiin sisällytetään niin samaa sukupuolta olevat liitot, kuin myös avoliitot (Ivanoff ym. 2001, 17). Haasteen perheiden kohtaamiselle tuo monikulttuurisuus – miten ottaa huomioon erilaisista kulttuureista lähtöisin olevat perheet, sekä sellaiset erilaiset perhemuodot, kuin mihin hoitohenkilökunta on ehkä tottunut – esimerkkeinä sateenkaariperheet

tai uusperheet. Tällöin korostuukin erilaisuuden ymmärtäminen ja hyväksyminen (Ivanoff ym. 2001, 19). Tutkimusten myötä on todettu, että osana lapsen hoitoprosessia on tärkeää tukea vanhempien parisuhdetta, ottaa yksilöllisesti ja joustavasti huomioon perhe kokonaisuudessaan ja monimuotoisuudessaan, tukea isyyttä ja äitiyttä, lisätä osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia perhettä koskevissa päätöksissä sekä lisätä kotikäyntejä ja yhteydenpitoa kotiin osana hoitotyötä (Ivanoff ym. 2001, 24).

5 MUSIIKIN KÄYTTÖ HOITOTYÖSSÄ

5.1 Musiikki ja sen vaikutukset

Musiikki on järjestäytyneitä säveliä ja hälyä. Sävelet koostuvat värähtelyistä. (Kasper & Lampila, 2003, 8) Musiikki perustuu värähtelyihin ja musiikin voi kuulemisen lisäksi myös tuntea. Musiikin säännöllisyys ja harmonia helpottaa äänen käsittelemistä. Myös kuurot voivat kokea musiikkielämyksiä., sillä sävelet tuntuvat kehossa. Musiikin arvelaan olevan ihmiselle ominainen ilmaisumuoto, sillä musiikki liittyy kaikkiin kulttuurireihin. Musiikki on ihmiselle tärkeää henkilökohtaisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja biologisesti. (Opetushallitus 2015.) Musiikki on kommunikoinnin väline yli sanojen ja yhteisen kielen (Laitinen, Lillandt, Kurki & Numminen 2011).

Musiikillinen oppiminen alkaa jo ennen syntymää riippumatta vanhempien musiikillisesta taustasta. Vauvat ovat tarkkoja musiikin havaittsijoita ja esimerkiksi äidin laulu on vauvalle erittäin vahva tunteellinen kokemus (Lilja-Viherlampi 2011, 42).

Aivotutkimukset osoittavat musiikin vaikutuksen olevan ihmisiin erittäin syvä ja voimakas. Aivotutkimukset jatkavat musiikin merkityksen tutkimista ihmiseen aktiivisesti, mutta musiikin vaikutus ihmiseen on suurempaa, kuin mitä tutkimuksissa voidaan todeta (Lilja-Viherlampi 2011, 46-47). Tutkimuksissa on esimerkiksi todettu musiikin lievittävän kipua, ahdistuneisuutta ja masennusta. Musiikki voimaannuttaa ja rentouttaa. Musiikin on todettu vähentävän lihasjännitystä ja edistävän fysioterapiaa ja kuntoutusta (Lilja-Viherlampi 2011, 57,58). Musiikki hoitotyössä tarkoittaa musiikin aiheuttaminen psykofysiologisten vaikutusten hyödyntämistä osana hoitotyötä. Musiikin käytöstä osana hoitotyötä voi vastata kuka tahansa hoitohenkilökunnasta (Lilja-Viherlampi 2011, 61,62).

Musiikilla on myös tärkeä sosiaalinen tehtävä. Se auttaa säätämään tunteita ja luomaan yhteishenkeä. Musiikin tiedetään vähentävän vaivautuneisuutta ventovieraiden kesken, kehittävän keskittymiskykyä ja vahvistavan motivaatiota suoriutua tehtävistä. (Opetushallitus 2015.) Musiikkiterapiassa on osoitettu kiistattomia todisteita musiikin myötävaikutuksesta kuntoutuksessa. Musiikkiterapiaa järjestävät koulutuksen saaneet ammattilaiset, mutta musiikin käytöstä hoitotyössä voidaan silti hyötyä myös ilman terapeuttista näkökulmaa. (Kuntoutusportti 2012.)

5.2 Musiikin tuottaminen

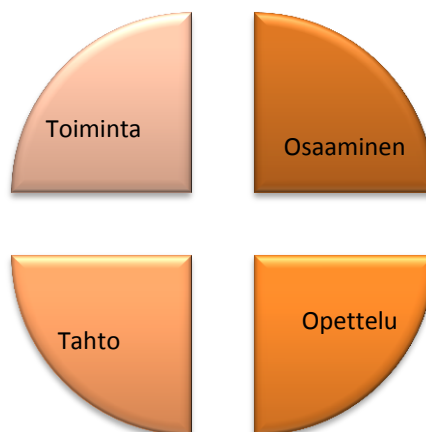
Musiikkia voi tuottaa sekä sellainen joilla on soittokokemusta jonkin opettamana tai itse opiskeltuna, kuin ne jotka eivät ole ikinä koskeneetkaan mihinkään instrumenttiin. Soittamista ja laulamista voi opetella kuka tahansa; esimerkiksi kirjastoista löytyvien musiikkikirjojen sekä erilaisten internetsovelluksien avulla. Parhaimmillaan yhteismusisoinnista syntyy eheä kokonaisuus, joka on enemmän kuin osiensa summa. (Opetushallitus 2015.)

Erilaisia soittimia on valtavasti. Monien soittimien tekninen kehitys ja soittotapojen moninaistuminen on lisännyt niiden ilmaisumahdollisuuksia (Kapsler & Laurila 2003, 9). Soittimet tuovat mahdollisuuden osallistua musiikin tekemiseen myös sellaisille, jotka eivät osaa itse soittaa. Esimerkiksi rytmisoittimia on helppo tehdä itse ja soittaa, vaikkei aiempaa soittokokemusta tai -osaamista olisikaan. Soittimet tuovat energiaa, aktiivista osallistumista ja omanlaisensa värin musiikkiin. Musiikillinen itsetunto myös kasvaa soittamisen myötä. (Laitinen ym. 2011.)

Laulaminen vaatii ennen kaikkea oikealla tavalla vahvaa itsetuntoa ja kykyä irtaantua estoista. Laulutekniikkaa voi harjoitella: se alkaa hengitystekniikasta ja resonanssista. Äänen tuottamiseen käytetään suuta, kurkunpäättä, henkitorvea, keuhkoja, palleaa ja vatsalihaksia. Laulujen opettelu alkaa tekstistä. Laulamissa pyritään äänen tuottamiseen ja musikaaliseen suoritukseen, sekä välittämään tunnetta. (Kapsler & Lampila 2003, 46-47)

Musiikkia voi tuottaa myös monilla muilla tavoilla. Tietokoneella pystyy tekemään lukemattomia eri ääniä, kivet kalisevat toisiinsa tai solisevan veden ääni rauhoittaa. Erilaiset arkipäivän välineet tuottavat ääniä, kun vain uskalletaan kokeilla. Laulamisen lisäksi, ihmiskeho voi toimia muunlaisenakin instrumenttina, esimerkiksi beatboxaamisen tai taputtamisen muodossa. (Kapsler & Lampila 2003, 58.) Musiikin tuottamisen tarpeet voidaan jakaa neljään eri osa-alueeseen, mitkä ovat toiminta, osaaminen, tahto sekä opettelu (kuvio 2). Jotta musiikkia voitaisiin tuottaa, on jokainen tuottamisprosessin osa-alue yhtä tarpeellinen. (Kapsler & Lampila 2003, 59.)

Musiikin tuottaminen

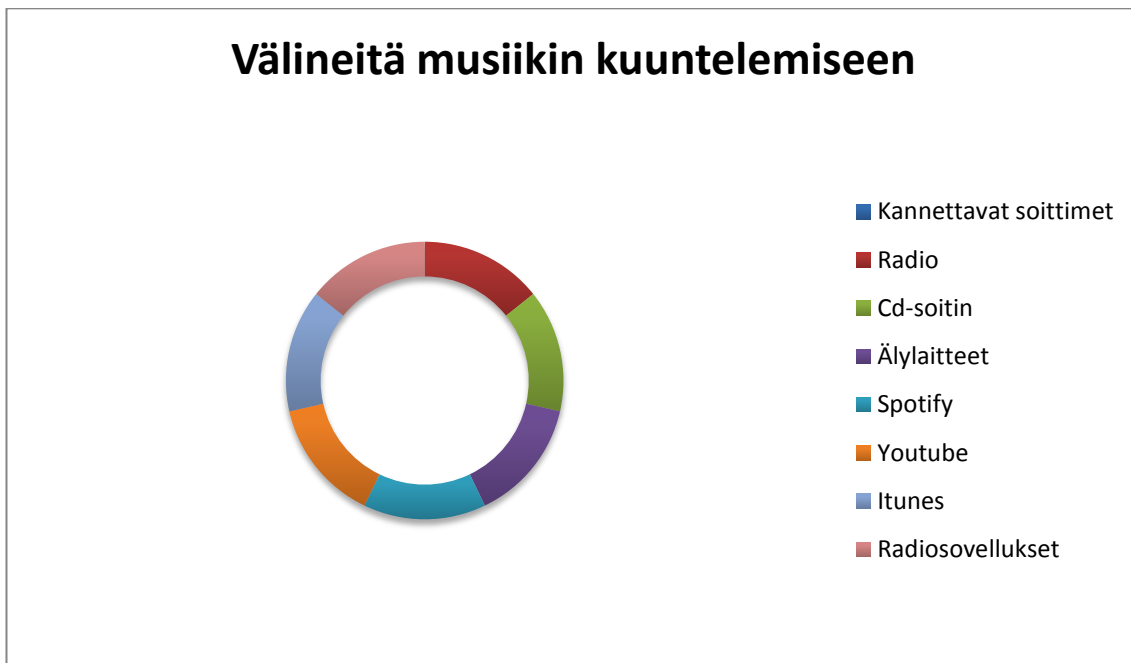
KUVIO 2. Musiikin tuottamisen tarpeet

5.2 Musiikin kuunteleminen

Musiikin kuuntelu on tänä päivänä vahvasti läsnä ihmisten arjessa. Melkein kaikilla on jokin laite, jolla voi kuunnella musiikkia. (Laitinen ym. 2011). Aiemmin enemmän käytettyjen stereoiden ja kannettavien cd-soittimien tilalle ovat tulleet modernit älylaitteet, jotka yhdessä eri internetin palveluntarjoajien kanssa mahdollistavat pääsyn käytännössä rajattomaan valikoimaan musiikkia (kuvio 3). Musiikkitarjonta onkin vaihtelevampaa kuin koskaan aikaisemmin. Musiikin kuuntelulla on vahvoja vaikutuksia henkilökohtaisesti, yhteenkuuluvuutta lisäävästi, biologisesti ja sosiaalisesti. Musiikki piiryy varhain ja syväälle ihmisen muistiin. Esimerkiksi lapsuudesta musiikkiin liittyvät muistot ovat usein viimeisiä muistoja syvästi dementoituneella ihmisellä. Jotta musiikki saavuttaisi jonkunlaisen merkityksen ihmiselle, on sen jotenkin kosketettava. (Opetushallitus 2015.)

Musiikin kuuntelu mahdollistaa myös musiikista keskustelun ja sitä kautta avaa ovia muulle keskustelulle. Yhteinen kuuntelukokemus on kuin yhteinen matka henkilökohtaisiin kiintopisteisiin, tunteisiin ja kokemuksiin; niihin merkityksiin, joita voi nähdä musiikissa (Opetushallitus 2015).

Salliva, vastaanottavainen ja turvallinen ilmapiiri on tärkeää musiikin kuuntelussa. Musiikki on portti tunteisiin ja tunteiden koko kirjo on käsillä. Musiikki nostaa mieleen muistoja, voi saada itkemään, rauhoittaa tai saada energiseksi (Laitinen ym. 2011).

Kuvio 3. Välineitä musiikin kuuntelemiseen

6 MENETELMÄLLINEN LÄHTÖKOHTA

6.1 Tuotoksen painottuva opinnäytetyö

Opinnäytetyön aiheena on musiikin käyttö alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä. Tämä opinnäytetyö on tuotokseen painottuva. Opinnäytetyön tuotoksena tehtiin PowerPoint-esitys, joka sisältää oppimateriaalin musiikin käyttömahdollisuuksia alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä. Toimeksiantajana on Tampereen ammattikorkeakoulu. Tuotos on tehty suomen kielellä.

Ammattikorkeakouluopiskelun tarkoituksena on, että koulutuksen saanut opiskelija valmistuttuaan kykenee toimimaan alansa asiantuntijana. Hän tietää ja taitaa alansa liittyvät kehittämisen ja tutkimuksen perusteet. Opinnäytetyö on työelämälähtöinen, käytännönläheinen, ohjeistus, toiminnan järjestäminen tai järjeistämisen. Opinnäytetyö voi olla esimerkiksi ammatilliseen käyttöön suunnattu ohjeistus, esite tai opas. (Vilkkä & Airaksinen 2009, 9-10.)

Tuotos ei yksinään riitä opinnäytetyöksi, vaan sen raportoinnin on täytettävä tutkimusviestinnän vaatimukset. Opiskelijan on pystyttävä yhdistämään ammatillinen teoreettinen tieto ja käsitteet käytäntöön. Hänen on kyettävä pohtimaan kriittisesti käytännön ratkaisuja ja sen avulla nousta kehittämään oman alansa ammattikulttuuria. Toiminnallinen opinnäytetyö eroaa tuotokseen perustuvasta olemalla raportti, josta selviää mitä, miksi ja miten on tehty, selvitetään työprosessi ja tulokset ja johtopäätökset. (Vilkkä & Airaksinen 2009, 41–42, 63, 65.)

Tuotos opinnäytetyössäni on PowerPoint-esitys, jonka avulla haluan tuoda esille musiikin käytön mahdollisuuksia alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä. PowerPoint-esityksen tarkoituksena on tuoda uusia näkökulmia, ideoita ja metodeja, jonka avulla edesautetaan lapsen ja hoitajan vuorovaikutusta, potilaan hyvän olon tunnetta ja tervehtymistä, sekä ohjataan myös perhettä musiikin hyödyntämiseen lapsensa hoidossa. Tuotoksessa käytetään hyväksi musiikkipedagogien tuottamia tuotoksia musiikin käytöstä alle kouluikäisten lasten kanssa, sekä erilaisia tutkimustuloksia esimerkiksi aivojen reagoinnista musiikkiin.

6.2 PowerPoint-esitys tuotoksena

Opinnäytetyön tuotoksena tehtiin PowerPoint-esitys Musiikin käyttö alle kouluikäisten lasten hoitotyössä – oppimateriaali perusteisiin (Liite 2). Tuotoksen kohderyhmänä ovat sairaanhoitajaopiskelijat, jotka suuntautuvat lasten ja nuorten hoitotyöhön. Tuotos sisältää tietoa musiikin hyödyntämisen merkityksestä sekä erilaisia tapoja sen käyttöön. Musiikin käytön merkitystä pohditaan potilaan ja hoitajan näkökulmasta, sekä otetaan huomioon lapsi kokonaisvaltaisena ihmisenä, jonka vaikutuspiiriin vahvasti kuuluu koti ja perhe.

PowerPoint-esitys on tehty teoriaosuudessa esitettyjen asioiden pohjalta. Teoriaosassa käydään läpi alle kouluikäisen lapsen hoitotyön perusteita, sekä musiikin erilaisia käyttömahdollisuuksia. Suunnittelin jokaisen dian niin, että ne vastaavat käyttötarkoitustaan. Pyrin selkeyteen, ymmärrettävyyteen ja avainsanojen käyttöön, kuitenkin niin että itseni lisäksi myös muut voisivat käyttää dioja opetuksensa pohjana.

PowerPoint-esityksen ydin on sisältö, joka esitetään loogisessa järjestyksessä. Diat sisältävät opetukseen tarvittavia ydinajatuksia, joita keskustelu ja luento täydentävät.

6.3 PowerPoint-esitys oppimateriaalina

Hyvä PowerPoint-esitys tukee opetusta. Esitys tulee pitää yksinkertaisena, eli diakohtaisen tekstin määrää on hyvä tarkastella kriittisesti. Asiakokonaisuuksia yhdellä dialla on hyvä olla yhdestä kolmeen. Tekstin tulee olla helppolukuista ja fontin riittävän iso ja selkeä. Pitäessä PowerPoint-esitystä suurin virhe on lukea tekstiä suoraan dialta. Diojen tarkoitus on toimia avainsanojen tapaan luennon tueksi. Diat johdattavat aihetta eteenpäin. (Ojala 2004, 6; Lammi 2007, 30-31.)

PowerPoint-esityksen ulkoasuun on hyvä kiinnittää huomiota. Diojen ulkoasussa johdonmukaisuus ja selkeys tekevät esityksestä miellyttävän. Tärkeiden asioiden korostamisessa tulisi käyttää värejä, mutta muuten värien käytön suositellaan olevan vähäistä, ettei huomio kiinnity vain niihin. Värit on hyvä valita myös esityspaikkaa huomioiden: pienessä ja pimeässä tilassa toimii tumma tausta ja vaalea teksti kun taas valoisassa ja suuressa tilassa vaalea tausta ja tumma teksti. (Ojala 2004, 6-7.)

PowerPoint-esityksessä on hyvä miettiä jokaisen dian rakennetta ja tarkoitusta, tuoko dia aiheeseen tai asiaan jotain uutta tai merkityksellistä. Visuaalisesti hyvin toteutetussa esityksessä diat ovat selkeitä. Dioissa ei ole käytetty yli kolmea väriä, teksti erottuu, on selkeää ja oikeinkirjoitus on hallussa. Kun PowerPoint-esitys on valmis, on hyvä käydä se uudelleen läpi miettien, kuinka opiskelija ymmärtäisi sen. (Hopeavuori 2004; Kupias 2007, 31–32.)

7 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

7.1 Eettisyys ja luotettavuus

Tieteellistä käytäntöä noudattava tieteellinen tutkimus on hyväksyttävää ja uskottavaa. Tieteellisen käytänteen rajat on määritelty lainsäädännössä. Tieteellisen tutkimuksen lähtökohdat ovat rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus. Tutkimuksiin tulee suhtautua kunnioituksella ja tutkijoiden julkaisuihin tuleekin viitata asianmukaisilla viittauksilla. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2015.) Tässä opinnäytetyössä on noudatettu edellä mainittuja periaatteita, joten sitä voidaan pitää luotettavana.

Keskeisiä eettisiä ongelmia opinnäytetyötä tehdessä oli lähteiden luotettavuus. Moni lähde erityisesti musiikin ja hoitotyön yhdistelmästä oli internetissä. Lähteiden tiedot kuitenkin tukivat toisiaan ja aineistot sisälsivät hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluvia elementtejä. Käytin hyväkseni lähdekritiikkiä: Ennen kuin varsinaisesti lukee tekstiä, on kiinnitettävä huomio kirjoittajan ja julkaisijan tunnettavuuteen, lähteen ikään ja tiedon alkuperään. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007.) Kaikki lähteeni ovat 2000-luvulla julkaistuja materiaaleja.

Tässä opinnäytetyössä eettisyys tulee esiin lapsen näkemisenä yksilönä, ajattelevana ihmisenä, jota tulee kuulla omassa hoidossaan. Myös perhekeskeisyys ja perheen huomioiminen alle kouluikäisen lapsen hoidossa kulkevat vahvasti mukana läpi opinnäytetyön. Moniammatillisen tiimin käsitteen laajentaminen hoitohenkilökunnasta varhaiskasvatuksen ja musiikkipedagogien suuntaan antaa myös vahvaa näyttöä sekä musiikin käytön, että lapsen kasvun ja kehityksen kokonaisvaltaisesta ymmärtämisestä.

7.2 Johtopäätökset ja kehittämissuhteet

Tavoitteenani oli luoda oppimateriaali, jota voitaisiin hyödyntää lasten ja nuorten hoitotyöhön suuntautuneiden sairaanhoitajaopiskelijoiden opinnoissa. PowerPoint-esitys on koottu löytämieni tietojen pohjalta ja pyrin tekemään esityksestä mielenkiintoisen ja informatiivisen. Työn tekeminen oli suhteellisen mielekästä, sillä kiinnostukseni musiikkia kohtaan helpotti työn tekemistä.

Tuotosta tehdessäni huomasin musiikin ja hoitotyön yhdistämisen olevan nouseva trendi ja ajattelutapa. Musiikkia käytetään vahvasti jo musiikkiterapiassa ja erilaisissa aivope-
räisten sairauksien hoidossa. Vanhusten hoito ja kuntoutus käyttää monipuolisesti erilai-
sia musiikkimetoiteita, sillä aivotutkimuksissa sekä käytännön työssä on pystytty osoit-
tamaan musiikin monet hyödyt. Musiikki auttaa käsittelemään negatiivisia tunteita, mo-
tivoi paranemiseen ja auttaa kommunikoinnissa, vaikka yhteistä kieltä ei olisi enää
muuten. Musiikkiin liittyvät muistot ovat ihmisellä niin viimeisiä ja pysyvimpiä, kuin
myös ensimmäisiä muistoja. Musiikki on siis vahva osa ihmisyyttä sikiöstä kuolemaan.

Kehittämisehdotuksena nostaisin moniammatillisen tiimin merkityksen ja käsitteen laa-
jentamisen. Lapsen ja nuoren hoitotyössä moniammatillinen tiimi käsittää hoitohenkilö-
kunnan (hoitotyön asiantuntijat) ja perheen (lapsen ja nuoren asiantuntijat) lisäksi kas-
vatuksen ammattilaisia. Itse ottaisin esiin musiikkipedagogien osaamisen hyödyntämi-
sen laajemmassa mittakaavassa. Sairaanhoidajaopiskelijoita tulisi tukea löytämään sisäi-
siä vahvuuksiaan kasvun ja kehityksen tukemiseen, on se sitten musiikki tai joku muu
metodi. Hoitotyöhön kuuluu olennaisesti myös luontainen hoivaaminen, jota tukemaan
olisi hoitajalla hyvä olla erilaisia välineitä, jotka ovat lapsille ominaisia tapoja toimia.
Nämä ovat leikki, liikkuminen, luova toiminta ja tutkiminen. Musiikki on yksi luovan
toiminnan osa-alueista.

7.3 Pohdinta

Musiikki on itselleni luontainen keino, mutta monelle se ei varmasti ole. Musiikkia on
kuitenkin helppo oppia hyödyntämään kenen tahansa, vaikka varsinaista musikaalisuut-
ta ei löytyisikään. Tärkeintä on kuitenkin potilaan näkökulma. Jos potilaalla ei ole in-
teressejä käyttää musiikkia osana hoitotyötä, ei sitä tule ottaa käyttöön. Tässä perheen ja
lapsen yksilöllisyys nousee esiin ja hoitoprosessissa käytettävässä hoitotyön määritte-
lyssä ja suunnittelussa on kirjattava tämä myös ylös.

7.4 Opinnäytetyöprosessi

Opinnäytetyöprosessi oli kohdallani hyvin pitkä ja vivahteikas. Lokakuussa 2016 alkoi mielessäni itää ajatus musiikin ja hoitotyön yhdistämisestä opinnäytetyössä, ja tammi-kuussa 2017 esittelin aiheen ohjaavalle opettajalle. Onneksi ohjaava opettajakin innostui aiheesta, ja aiempi ajatukseni PowerPoint-esityksestä opinnäytetyön tuotoksena sopi aiheeseen. Aiempaa musiikillista taustaani vasten aloin tutustumaan aiheeseen ja huomasi sen kiinnostavaksi. Mielestäni käytännön hoitotyössä erityisesti lasten kanssa on hyvä käyttää omia vahvuuksiaan, joilla lapsi saadaan kokemaan olonsa turvalliseksi. Luottamuksen synty hoitajan ja potilaan välille on elintärkeää. Lähdemateriaalia hankin kirjastosta ja internetistä. Tuotoksen sisällön rakenteen pyrin tekemään sellaiseksi, että itsekin jaksaisin innostua aiheesta. Pyrin myös ottamaan huomioon opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat suhteessa musiikkiin.

Haastavin vaihe opinnäytetyöprosessissa oli sen tekemisen aloittaminen. Pitkän aikaa olin vailla selkeää visiota aiheesta, ja ajankäytöllisesti pidin opinnäytetyön tekemisen aloittamista tärkeysjärjestyksessä viimeisenä, työn ja harrastusten mennessä opiskelujen edelle. Jos olisin aloittanut opinnäytetyön tekemisen jo vuosia sitten ja olisin käyttänyt siihen enemmän aikaa ja kiinnostusta, olisin varmaankin miettinyt teoretiedon tueksi myös mahdollisia haastateltavia esimerkiksi varhaiskasvatus- ja musiikkipedagogiamattilaisten puolelta.

Opinnäytetyöhön oli sekä helppo, että vaikea löytää lähteitä. Musiikin käyttö hoitotyössä on nouseva trendi, ja erityisesti vanhusten, muistisairaiden ja kuntoutuksen näkökulmasta oli helppo löytää tietoa. Myös alle kouluikäisen lapsen hoitotyöstä oli paljon tietoa löydettävissä.

LÄHTEET

- Eläkeliitto. 2016. TunneMusiikki – vapaaehtoistoimintaa kaikille aisteille. Luettu 2.3.2017. <http://www.tunnemusiikki.fi>.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Hyttinen, T. 2015. Yleisimmät lasten sairaudet – oireet ja hoito. Luettu 4.3.2017. <http://www.terve.fi>.
- Ivanoff, P., Kitinoja, H., Rahko R., Risku A. & Vuori, A. 2001. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. 1. painos. Helsinki: WSOY.
- Kapser, E. & Lampila R. 2009. Johdatus musiikin maailmaan. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Kuntoutusportti. 2012. Miten musiikki kuntouttaa? Luettu 3.3.2017. <http://www.kuntoutusportti.fi>.
- Laitinen, S., Lillandt, J., Kurki, M. & Numminen, A. 2011. Muistaakseni laulan - musiikkituokioiden järjestäminen. Helsinki: Minna Sillanpään säätiö. Ohjaajan opas.
- Lilja-Viherlampi, T. 2011. Ihminen ja musiikki, musiikillisen vuorovaikutuksen ulottuvuuksia. Turku: Tampereen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.
- Muurinen, E. & Surakka, T. 2001. Lasten ja nuorten hoitotyö. Tampere: Tammi
- Opetushallitus. 2015. Musiikin kuunteleminen. Luettu 3.3.2017. <http://www.edu.fi>.
- Opetusministeriö. 2016. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon: Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopintopisteet. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. Luettu 4.3.2017. <http://www.minedu.fi>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2014. Hyvä tieteellinen käytäntö. Luettu 4.3.2017. <http://www.tenk.fi>
- Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi
- Yleisradio. 2010. Muksun mukana – kuurokin soittaa ja nauttii musiikista. Luettu 3.3.2017. <http://www.yle.fi>

LIITTEET

Liite 1. Käytetyt hakusanat ja –lausekkeet lähdemateriaalin etsimisessä

Kirjasto	Internet	Finna
Lasten ja nuorten hoitotyö	musiikin käyttö hoitotyössä	Musiikki
Musiikki vuorovaikutus	lasten ja nuorten hoitotyö	lasten ja nuorten hoitotyö
Musiikki käyttö	musiikin merkitys	Musiikki hoitotyössä
Lasten musiikki	musiikin käyttötapoja	
	musiikki tutkimus lapset	
	musiikki hoitotyö	
	musiikki opi helppo	

Liite 2. PowerPoint-esitys: Musiikin merkitys alle kouluikäisen lapsen hoitotyössä - oppimateriaali perusteisiin

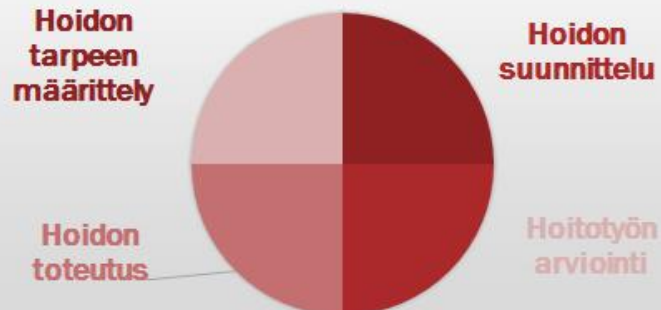
MUSIIKIN KÄYTTÖ ALLE KOULUIKÄISEN LAPSEN HOITOTYÖSSÄ

- Alle kouluikäisen lapsen hoitotyö
- Musiikin käyttö hoitotyössä
  - Musiikin tuottaminen
  - Musiikin kuunteleminen

ALLE KOULUIKÄISEN LAPSEN HOITOTYÖ

PROSESSI

HOIDON TARPEEN MÄÄRITTELY

- Lapsen ja perheen lähtökohdat
  - Potilaspaperit, haastattelut, havainnointi ja tarkkailu
  - Konsultaatio aiempiin hoitotahoihin

- Lapsen ja perheen haastattelussa voidaan kartuttaa tietoa musiikin merkityksestä perheelle ja lapselle
  - Lapsen omat kiinnostuksen kohteet ja osaaminen
  - Musiikkitottumukset perheessä

HOITOTYÖN SUUNNITTELU

- **Hoitotyön järjestys ja tavoitteiden asettaminen**
- **Suunnitelmaan kirjataan myös tavat ja tilanteet, joissa musiikkia voitaisiin käyttää**

HOIDON TOTEUTUS

- Varsinaista hoitotyötä
- Olemista, tekemistä, konkreettista ja abstraktia
- Suunnitelmassa valittujen tapojen käyttö, kuten:
  - Laulaminen
  - Soittaminen
  - Musiikin kuuntelu

HOIDON ARVIOINTI

- Miten asetetut tavoitteet on saavutettu?
- Millainen muutos potilaan tilassa on tapahtunut?
- Onko musiikkia käytetty hoidon tukena?
  - Millä tavoin?
  - Miten edistänyt potilaan vointia/hoitoprosessin etenemistä?
  - Tarkka kirjaaminen olennaista

MUSIIKIN KÄYTTÖ HOITOTYÖSSÄ

MITÄ ON MUSIIKKI?

- Järjestyneitä säveliä ja hälyä
- Värähtelyä
- Ihmiselle ominainen ilmaisumuoto
- Vahva tunteellinen kokemus

MUSIIKIN KÄYTTÖ HOITOTYÖSSÄ

Musiikin on todettu:

- Lievittävän kipua, masennusta ja ahdistusta
- Voimaannuttavan ja rentouttavan
- Vähentävän lihasjännitystä
- Edistävän fysioterapiaa ja kuntoutusta

MUSIIKIN KÄYTTÖ HOITOTYÖSSÄ

- Musiikki auttaa säätämään tunteita
- Luo yhteishenkeä
- Vähentää vaivautuneisuutta
- Lujittaa sosiaalisia suhteita

MUSIIKIN KÄYTTÖ HOITOTYÖSSÄ

- Kehittää motoriikkaa
- Tukee puheen ja kielen kehitystä
- Kehittää keskittymiskykyä
- Vahvistaa motivaatiota

MUSIIKIN KÄYTTÖ HOITOTYÖSSÄ

- Kuka tahansa voi käyttää riippumatta omista lähtökohdista
- Potilaan lähtökohdat ja toiveet ensisijaisia
- Yhteistyö perheen kanssa

MUSIIKIN TUOTTAMINEN

- Soittaminen ja laulaminen
  - Ei vaadita täydellisyyttä
  - Jokainen voi oppia halutessaan
- Lapsi itse, hoitaja itse tai yhdessä musisointi
- Soivat/laulavat lelut innostajina

MUSIIKIN TUOTTAMINEN

- Perheen omat soittimet / sairaalasta löytyvät soittimet
- Myös kaikki muu ääntä tuottava, esim. kädet, jalat, ruokailuvälineet
- Tärkeää huomioida muut tilassa olevat
- Toimitaan mahdollistajina ja kannustajina - potilaslähtöisyys

MUSIIKIN TUOTTAMINEN

- Laulamista/soittamista hoitotoimenpiteen ohessa → kiinnittää huomion johonkin mieluisampaan
- Musiikin merkitys kokonaisvaltaisesti on iso, joten sille on perusteet yrittää löytää aikaa

MUSIIKIN TUOTTAMINEN – INTERNETIN MAHDOLLISUUDET

- Kuka tahansa voi oppia soittamaan ja laulamaan
- Internet mahdollistaa vaivattoman pääsyn erilaisiin ja eritasoisiin oppimateriaaleihin
- Alle kouluikäisille lapsille löytyy paljon erilaisia interaktiivisia sovelluksia, minkä kautta tutustua musiikin tuottamiseen, esimerkiksi tablettia käyttäen

MUSIIKIN KUUNTELEMINEN

- Kuuntelemisella vahvoja vaikutuksia henkilökohtaisesti, lisää yhteenkuuluvuutta, vaikuttaa biologisesti ja sosiaalisesti
- Vahva ja syvä merkitys – lapsuuden musiikkimuistot viimeisiä muistoja syvästi dementoituneilla
- Lohduttaa, kannustaa, voimaannuttaa, piristää, auttaa selviytymään
- Yhteinen kuuntelukokemus yhdistää

MUSIIKIN KUUNTELEMINEN

Välineitä musiikin kuuntelemiseen

- Kannettavat soittimet
- CD-soitin
- Spotify
- Itunes
- Radio
- Älylaitteet
- Youtube
- Radiosovellukset

MUSIIKIN KUUNTELEMINEN

- Tämän päivän musiikki
  - Pienetkin lapset kuuntelevat esim. Robinia ja muita radiosoittoartisteja
- Nykyajan lastenlaulut
  - HeviSaurus, Smurffit, Pikku Oravat
- Televisiosta tutut
  - Rölli, Muumit, Fröbelin palikat, Risto Räppääjä, Titi-Nalle

MUSIIKIN KUUNTELEMINEN

- Iitalaulut auttavat nukahtamaan ja rauhoittumaan
  - Lennä lennä leppäkerttu, Sininen uni, Hyvin hiljaa
- Leikkilaulut aktivoivat aivoissa monia osia yhtä aikaa
  - Leipuri Hiiva, Jos sun lysti on, Viisi pientä ankkua
- Perinteiset lastenlaulut, joissa tarinankerrontaa
  - Prinsessa Ruusu, Vaarilla on saari, Peipon pesä
- Hengelliset lastenlaulut, HUOM vanhempien näkemys
  - Jumalan kämmenellä, Levolle lasken luojani, Suojelusenkeli

TIIVISTELMÄ

- Kuunnellaan potilaan ja perheen toiveita
- Toimitaan mahdollistajana
- Tärkeää on turvallinen ja kannustava ilmapiiri
- Taidot ja osaaminen toissijaista, jokainen käyttää omia vahvuuksiaan
- Tukena hoitotyössä
- Myös pelkästään musiikista jutteleminen voi vahvistaa sidettä potilaan kanssa

LÄHTEET

- Eläkeliitto. 2016. TunneMusiikki – vapaaehtoistoimintaa kaikille aisteille. Luettu 2.3.2017. <http://www.tunnemusiikki.fi>.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13., osin uudistettu painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Hyttinen, T. 2015. Yleisimmät lasten sairaudet – oireet ja hoito. Luettu 4.3.2017. <http://www.terve.fi>.
- Ivanoff, P., Kitinoja, H., Rahko R., Risku A. & Vuori, A. 2001. Hoidatko minua? Lapsen, nuoren ja perheen hoitotyö. 1. painos. Helsinki: WSOY.
- Kapser, E. & Lampila R. 2009. Johdatus musiikin maailmaan. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.
- Kuntoutusportti. 2012. Miten musiikki kuntouttaa? Luettu 3.3.2017. <http://www.kuntoutusportti.fi>.
- Laitinen, S., Lillandt, J., Kurki, M. & Numminen, A. 2011. Muistaakseni laulan - musiikkituokioiden järjestäminen. Helsinki: Minna Sillanpään säätiö. Ohjaajan opas.
- Lilja-Viherlampi, T. 2011. Ihminen ja musiikki, musiikillisen vuorovaikutuksen ulottuvuuksia. Turku: Tampereen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print.

LÄHTEET

- Muurinen, E. & Surakka, T. 2001. Lasten ja nuorten hoitotyö. Tampere: Tammi
- Opetushallitus. 2015. Musiikin kuunteleminen. Luettu 3.3.2017. <http://www.edu.fi>.
- Opetusministeriö. 2016. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon: Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopintopisteet. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. Luettu 4.3.2017. <http://www.minedu.fi>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2014. Hyvä tieteellinen käytäntö. Luettu 4.3.2017. <http://www.tenk.fi>
- Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen oppinäytetyö. Helsinki: Tammi
- Yleisradio. 2010. Muksun mukana – kuurokin soittaa ja nauttii musiikista. Luettu 3.3.2017. <http://www.yle.fi>